

Θέμα:

Τι ξέρουμε
για τον αυτισμό;

ΕΠΕΑΕΚ 2

"ΑΝΑΔΟΜΗΣΗ"

Αναβάθμιση του θεσμού της Εκπαίδευσης ατόμων με αυτισμό
στην Α/βάθμια και Β/βάθμια Εκπαίδευση.

Μέτρο 1.1 Βελτίωση των συνθηκών ένταξης στο εκπαιδευτικό
σύστημα Ατόμων Ειδικών Κατηγοριών

Ενέργεια 1.1.4 Εκπαίδευση Ατόμων με ειδικές Ανάγκες, κατηγορία
πράξεων α.

ΟΔΗΓΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ

<http://autismanadomisi.uoa.gr>

ΙΔΡΥΜΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΙΔΙ « Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ

(ΕΙΔΙΚΩΣ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ) Ν. ΜΑΚΡΗ, ΑΤΤΙΚΗΣ ΤΚ 190 05

ΤΗΛ.: (22940) 91.206, (22940) 96.013. FAX: (22940) 91.407, e-mail:pammakar@internet.gr

ΕΠΕΑΕΚ 2

3. Αυτόνομη διαβίωση

ΕΠΕΑΕΚ 2

Αυτόνομη διαβίωση

Η διδασκαλία δραστηριοτήτων αυτόνομης διαβίωσης σε μαθητές με αναπτυξιακές διαταραχές έχει σαν στόχο να τους βοηθήσει να αποκτήσουν δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης που θα τους οδηγήσουν σταδιακά στην όσο το δυνατόν μεγαλύτερη και καλύτερη αυτονόμηση τους.

Οι δεξιότητες αυτοεξυπηρέτησης είναι σημαντικές για την επιβίωση κάθε ανθρώπου. Στη φυσιολογική ανάπτυξη των ατόμων η ανάπτυξη και η κατάκτηση αυτών των δεξιοτήτων είναι αναμενόμενη. Αναπτύσσονται σταδιακά εξελίσσονται και ολοκληρώνονται στην πορεία του χρόνου σε σχέση με την ηλικία των ατόμων. Τα άτομα με αναπτυξιακές διαταραχές παρουσιάζουν σοβαρές και ποικίλες δυσκολίες ως προς την ανάπτυξή αυτών των δεξιοτήτων. Η κατάκτηση τους πρέπει να γίνει μέσα από συστηματική και δομημένη εκπαίδευση.

Ο βαθμός κατάκτησης αυτών των δεξιοτήτων από τους μαθητές διαφέρει όχι μόνο ως προς την ηλικία τους αλλά και ως προς το λειτουργικό τους επίπεδο. Οι παράγοντες αυτοί είναι σημαντικοί και πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπ' όψη από τον εκπαιδευτή όταν πρόκειται να οργανώσει και να διδάξει δραστηριότητες αυτόνομης διαβίωσης.

Η οργάνωση και ο τρόπος διδασκαλίας κάθε δραστηριότητας πρέπει να προσαρμοστεί προκειμένου να ανταποκρίνεται στις ιδιαίτερες και ιδιόζουσες ανάγκες των μαθητών.

Ο εκπαιδευτής μπορεί να οργανώσει και να διδάξει δραστηριότητες που έχουν σχέση με :

- ✚ την προσωπική υγιεινή
- ✚ την προσωπική εμφάνιση
- ✚ την αυτονόμηση των μαθητών στην κουζίνα
- ✚ τη φροντίδα του προσωπικού τους χώρου
- ✚ την ετοιμασία του τραπέζιού για τα γεύματα.

Μπορεί επίσης να διδάξει και όποια άλλη δραστηριότητα θεωρεί σημαντική για την αυτονόμηση των μαθητών στην καθημερινή τους ζωή. Οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να διδάσκονται ακολουθώντας μια εξελικτική σειρά από τις πιο εύκολες στις πιο δύσκολες. Το σκεπτικό για αυτόν τον τρόπο διδασκαλίας είναι ότι η διαβάθμιση αυτή αυξάνει τις δεξιότητες των μαθητών δίνοντας τους την ικανότητα να εκτελούν σταδιακά πιο σύνθετες δραστηριότητες.

Η κάθε δραστηριότητα προσφέρεται για πολλούς βασικούς και ειδικούς στόχους. Ο εκπαιδευτής επιλέγει τον στόχο του ανάλογα με τις ιδιαίτερες ανάγκες των μαθητών του σε μια δεδομένη χρονική περίοδο και τον προσαρμόζει σύμφωνα με την ηλικία, τις ικανότητες και το λειτουργικό τους επίπεδο.

Η κάθε δραστηριότητα που θα διδαχθεί πρέπει να σχεδιαστεί και να οργανωθεί περιλαμβάνοντας όλες εκείνες τις παραμέτρους που θα βοηθήσουν τους μαθητές να αποδώσουν αποτελεσματικότερα.

Σχεδιασμός δραστηριοτήτων

Παρακάτω θα παρουσιαστεί ο τρόπος σχεδιασμού και οργάνωσης των δραστηριοτήτων με λεπτομερή ανάλυση των διαφόρων παραμέτρων που την απαρτίζουν.

Το μοντέλο που επιλέχθηκε για τον σχεδιασμό των δραστηριοτήτων χρησιμοποιείται για όλα τα μαθήματα του σχολικού προγράμματος. Διαφοροποιήσεις όμως υπάρχουν σε ορισμένες παραμέτρους, ανάλογα με το είδος του μαθήματος.

Ο εκπαιδευτής αρχίζει τον σχεδιασμό του επιλέγοντας την δραστηριότητα που θα διδάξει. Η επιλογή της θα πρέπει να γίνει βάση ορισμένων βασικών κριτηρίων όπως:

- ✚ να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των μαθητών
- ✚ να είναι λειτουργική, δηλαδή να στοχεύει στην κατάκτηση δεξιοτήτων που έχουν άμεση εφαρμογή στην προσωπική τους ζωή εντός και εκτός σχολείου.
- ✚ να είναι ευχάριστη για να κινητοποιεί το μαθητή για μάθηση.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Μετά την επιλογή της δραστηριότητας καταγράφεται ο βασικός στόχος. Δηλαδή τι θέλει ο εκπαιδευτής να διδάξει τους μαθητές.

Στη συνέχεια καταγράφονται οι επιμέρους στόχοι, δηλαδή ποιες βασικές ενέργειες πρέπει να εκτελεστούν για να επιτευχθεί ο βασικός στόχος.

Για να εκτελεστεί η δραστηριότητα αυτόνομα από τους μαθητές θα πρέπει να κατακτήσουν όλους τους στόχους που έχουν τεθεί. Το επίπεδο κατάκτησης των στόχων αυτών ποικίλη από μαθητή σε μαθητή σύμφωνα με τους παράγοντες που αναφέρθηκαν πιο πάνω δηλαδή – ηλικία, ικανότητες και λειτουργικό επίπεδο. Η δραστηριότητα θα ολοκληρώνεται κάθε φορά και οι μαθητές θα συμμετέχουν σ' αυτήν ανάλογα με τις δυνατότητες τους. Σε κάποια άλλη δεδομένη στιγμή π.χ. όταν υπάρξει αλλαγή στους πιο πάνω παράγοντες μπορεί η ίδια δραστηριότητα να σχεδιαστεί ξανά και να τεθεί σαν βασικός στόχος ένας από τους επιμέρους.

Συνεχίζοντας τον σχεδιασμό της δραστηριότητας απαραίτητο είναι να καταγράφονται οι δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση της. Ουσιαστικά καμιά μάθηση δεν μπορεί να επιτευχθεί αν ο μαθητής δεν έχει κατακτήσει τις βασικές δεξιότητες που για τις περισσότερες δραστηριότητες της καθημερινής ζωή είναι ίδιες όπως: οπτικοκινητικός συντονισμός, αδρή και λεπτή κινητικότητα, συνεργεία χεριών, σωστή ακολουθία κ.λ.π. Οι δεξιότητες αυτές μπορούν να ασκηθούν στην τάξη μέσα από τεχνικά μαθήματα. Μπορούν επίσης να ασκηθούν και μέσα από την ίδια τη δραστηριότητα, σύμφωνα με τις σύγχρονες αντιλήψεις.

Αν κάποια δραστηριότητα απαιτεί ικανότητες μέτρησης π.χ. δραστηριότητες στη κουζίνα, ο εκπαιδευτής πρέπει να βρει πρακτικούς τρόπους να τις παρακάμψει για όσους μαθητές έχουν δυσκολίες. Για παράδειγμα ετοιμάζει αυτοσχέδιες μεζούρες ή ζυγαριές π.χ. κούπες ή μπολ όπου κάθε φορά θα μετριέται η ακριβής ποσότητα.

Σημαντική προϋπόθεση για την οργάνωση της δραστηριότητας είναι η καταγραφή των κανόνων ασφάλειας και υγιεινής που πρέπει να τηρηθούν κατά την εκτέλεση της. Οι κανόνες αυτοί για να τηρηθούν θα πρέπει να κατανοηθούν από τους μαθητές. Παράλληλα με τους

γενικούς κανόνες ασφάλειας και υγιεινής, που πρέπει να γίνουν ρουτίνα για τους μαθητές υπάρχουν και ειδικοί κανόνες που αφορούν την κάθε δραστηριότητα. Οι κανόνες αυτοί τοποθετούνται στον χώρο που εκτελείται η δραστηριότητα και υπενθυμίζονται στους μαθητές κατά την εκτέλεση της.

Ο τρόπος παρουσίασης και εκμάθησης των κανόνων αυτών εξαρτάται από την ηλικία και το νοητικό επίπεδο κάθε μαθητή. Οι οδηγίες για την κατανόηση τους προσαρμόζονται σύμφωνα με αυτούς τους παράγοντες.

Για μαθητές που κατανοούν το γραπτό λόγο οι οδηγίες δύνονται γραπτές και στους μαθητές που γνωρίζουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας δύνονται με σκίτσα ή σύμβολα.

Η καλή οργάνωση του χώρου όπου θα εκτελεστεί η δραστηριότητα είναι πολύ σημαντικός παράγοντας για την επιτυχή εκτέλεσή της. Ένας χώρος χωρίς πολλά άσχετα με τη δραστηριότητα ερεθίσματα, θα βοηθήσει τους μαθητές να συγκεντρώσουν την προσοχή τους στην εργασία που εκτελούν. Ο χώρος θα πρέπει να περιλαμβάνει τον απαραίτητο εξοπλισμό για την εκτέλεση της δραστηριότητας και τα ντουλάπια ή τα ράφια που βρίσκονται στο χώρο να έχουν ετικέτες με τα αντικείμενα που περιέχουν. Η πρόσβαση των μαθητών στα ντουλάπια ή στα ράφια για τη συγκέντρωση των υλικών που χρειάζονται πρέπει να είναι εύκολη.

Στη συνέχεια καταγράφεται μια αδρή περιγραφή της δραστηριότητας ώστε ο εκπαιδευτής πολύ γρήγορα να γνωρίζει τη σειρά των ενεργειών που απαιτούνται για την εκτέλεσή της.

Ακολουθεί η ανάλυση έργου, δηλαδή μια λεπτομερής ανάλυση της δραστηριότητας βήμα –βήμα. Η λεπτομερής αυτή ανάλυση δίνει την δυνατότητα στον εκπαιδευτή να εκπαιδεύει σταδιακά τους μαθητές από το πιο εύκολο βήμα στο πιο δύσκολο ανάλογα με το επίπεδο τους. Αν ένας μαθητής αδυνατεί να εκτελέσει κάποιο βήμα της δραστηριότητας το βήμα αυτό αναλύεται ακόμα περισσότερο προκειμένου να διδαχθεί. Μ' αυτόν τον τρόπο υπάρχει πάντα ένα σημείο εκκίνησης για τη διδασκαλία που μειώνει τα αδιέξοδα που πολλές φορές αντιμετωπίζει ο εκπαιδευτής.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Η ανάλυση έργου επιτρέπει επίσης με έναν πολύ συστηματικό τρόπο να επιτυγχάνεται η σταδιακή ανεξαρτητοποίηση του μαθητή.

Από την λεπτομερή ανάλυση της δραστηριότητας προκύπτει το φύλλο αξιολόγησης. Εκτελώντας ο μαθητής τη δραστηριότητα ο εκπαιδευτής με καλή παρατήρηση καταγράφει στο φύλλο αξιολόγησης τι μπορεί να κάνει ο μαθητής μόνος του και που χρειάζεται λίγη ή πολλή βοήθεια. Όσο πιο λεπτομερής είναι η ανάλυση των βημάτων τόσο πιο βοηθητικό είναι για τον εκπαιδευτή να αξιολογήσει τις δυνατότητες του μαθητή και να ορίσει τον επόμενο εκπαιδευτικό του στόχο.

Ο τρόπος παρουσίασης των εντολών για την εκτέλεση της δραστηριότητας προσαρμόζεται όπως αναφέρθηκε πιο πάνω ανάλογα με το επίπεδο κατανόησης του μαθητή (γραπτός λόγος ή εναλλακτικοί τρόποι).

Οι εντολές καταγράφονται στο βιβλίο των μαθητών είτε όλες σε μια σελίδα με τη σειρά εκτέλεσής τους είτε μια-μια σε κάθε σελίδα του.

Ερχόμενος ο εκπαιδευτής στη διδασκαλία της δραστηριότητας ξεκινάει να διδάσκει το μαθητή από το πιο εύκολο βήμα στο δύσκολο έχοντας το σκεπτικό ότι ο μαθητής πρέπει να βιώσει την ολοκλήρωση της δραστηριότητας.

Αν φανταστούμε τα βήματα της δραστηριότητας σαν μια πυραμίδα, στη βάση της είναι η αρχή της δραστηριότητας και στην κορυφή ο τελικός στόχος. Ο μαθητής αρχίζει να εκπαιδεύεται κάνοντας το τελευταίο βήμα της δραστηριότητας που είναι στην κορυφή και σταδιακά κατεβαίνοντας στη βάση φτάνει στην οργάνωση της. Με αυτόν τον τρόπο έχει κάθε φορά την αίσθηση ότι συμμετέχει στην ολοκλήρωση της.

Πολλές φορές ο μαθητής θα χρειαστεί να βιώσει την ολοκλήρωση της δραστηριότητας μέσα από τη βοήθεια του εκπαιδευτή. Θα χρειαστεί ο εκπαιδευτής να βάλει τα χέρια του πάνω στα δικά του για να κάνουν μαζί τις διάφορες ενέργειες. Κάθε φορά όμως θα πρέπει ο εκπαιδευτής να κάνει ένα βήμα πίσω μέχρι να μπορέσει ο μαθητής να εκτελέσει τη δραστηριότητα όσο το δυνατόν πιο αυτόνομα. Εξάλλου ο στόχος είναι η αυτονομία του.

Αυτοεξυπηρέτηση στην κουζίνα

Ετοιμασία ΤΟΣΤ

Βασικοί στόχοι:	Σωστή ακολουθία στην ετοιμασία του ΤΟΣΤ
Επιμέρους στόχοι:	Αναγνώριση των υλικών Μέτρηση ποσότητας υλικού Χρήση μικρών ηλεκτρικών συσκευών
Δεξιότητες:	Λεπτή κινητικότητα Οπτικοκοινητικός συντονισμός Σωστή ακολουθία
Ειδικοί κανόνες ασφαλείας:	Δεν αγγίζουμε ηλ. Συσκευές και πρίζες με βρεγμένα χέρια Προσέχουμε να μην τραυματίσουμε με το μαχαίρι τους εαυτούς μας ή τους άλλους Βγάζουμε την πρίζα μετά το ψήσιμο του ΤΟΣΤ
Ειδικοί κανόνες υγιεινής:	Πλένουμε τα χέρια μας πριν και μετά τη δραστηριότητα Φοράμε ποδιά και σκουφάκι Καθαρίζουμε το χώρο εργασίας
Απαιτούμενα υλικά:	Τοστιέρα Πιάτο Μαχαίρι Τσιμπίδα
Αναλώσιμα υλικά:	Ψωμί του ΤΟΣΤ Βούτυρο Τυρί Ζαμπόν
Περιγραφή δραστηριότητας:	Οι μαθητές π χέρια τους και φοράνε την ποδιά και το σκουφάκι τους. Κάθε μαθητής με τη σειρά του κάνει τις συγκεκριμένες ενέργειες: Βάζει την τοστιέρα στην πρίζα, φέρνει από τη ντουλάπι και το ψυγείο τα απαιτούμενα σκεύη και αναλώσιμα υλικά στο τραπέζι εργασίας. Στη συνέχεια ετοιμάζει το τοστ με τη συγκεκριμένη σειρά: παίρνει 2 φέτες ψωμί, τις αλείβει με βούτυρο, τοποθετεί στη μία φέτα το τυρί, το ζαμπόν, τοποθετεί από πάνω την άλλη φέτα. Ψήνει το τοστ στην τοστιέρα.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Ανάλυση έργου:

01. Βάζει την τοστιέρα στην πρίζα
02. Ανοίγει το ψυγείο / ντουλάπι
03. Επιλέγει τα απαραίτητα υλικά / σκεύη
04. Τα τοποθετεί στο τραπέζι
05. Φέρνει μπροστά του το πιάτο / μαχαίρι / ψωμί
06. Τοποθετεί τις δύο φέτες στο πιάτο
07. Με το μαχαίρι παίρνει μια μικρή ποσότητα βουτύρου
08. Αλείβει το ψωμί
09. Τοποθετεί μια φέτα τυρί στη μια φέτα ψωμί
10. Τοποθετεί μια φέτα ζαμπόν πάνω στο τυρί
11. Τοποθετεί την άλλη φέτα ψωμιού από πάνω
12. Ανοίγει την τοστιέρα
13. Τοποθετεί το τοστ στην τσιμπίδα
14. Μεταφέρει το τοστ στην τοστιέρα
15. Περιμένει να ψηθεί
16. Βγάζει την πρίζα
17. Ανοίγει την τοστιέρα και με την τσιμπίδα παίρνει το τοστ
18. Τοποθετεί το τοστ στο πιάτο

Φύλο αξιολόγησης

Όνομα μαθητή:

Περιγραφή επίδοσης	Αγνοεί τη δραστηριότη	Με πολλή βοήθεια	Με λίγη βοήθεια	Χωρίς βοήθεια
01 Παίρνει τα απαραίτητα υλικά				
02 Αλείβει το βούτυρο				
03 Τοποθετεί το ψωμί / ζαμπόν				
04 Καλύπτει με την άλλη φέτα ψωμιού				
05 Πιάνει με την τσιμπίδα το τοστ				
06 Ανοίγει / κλείνει την τοστιέρα				
07 Τοποθετεί / παίρνει το τοστ από τη τοστιέρα				
08 Βάζει / βγάζει την πρίζα				

Παρατηρήσεις

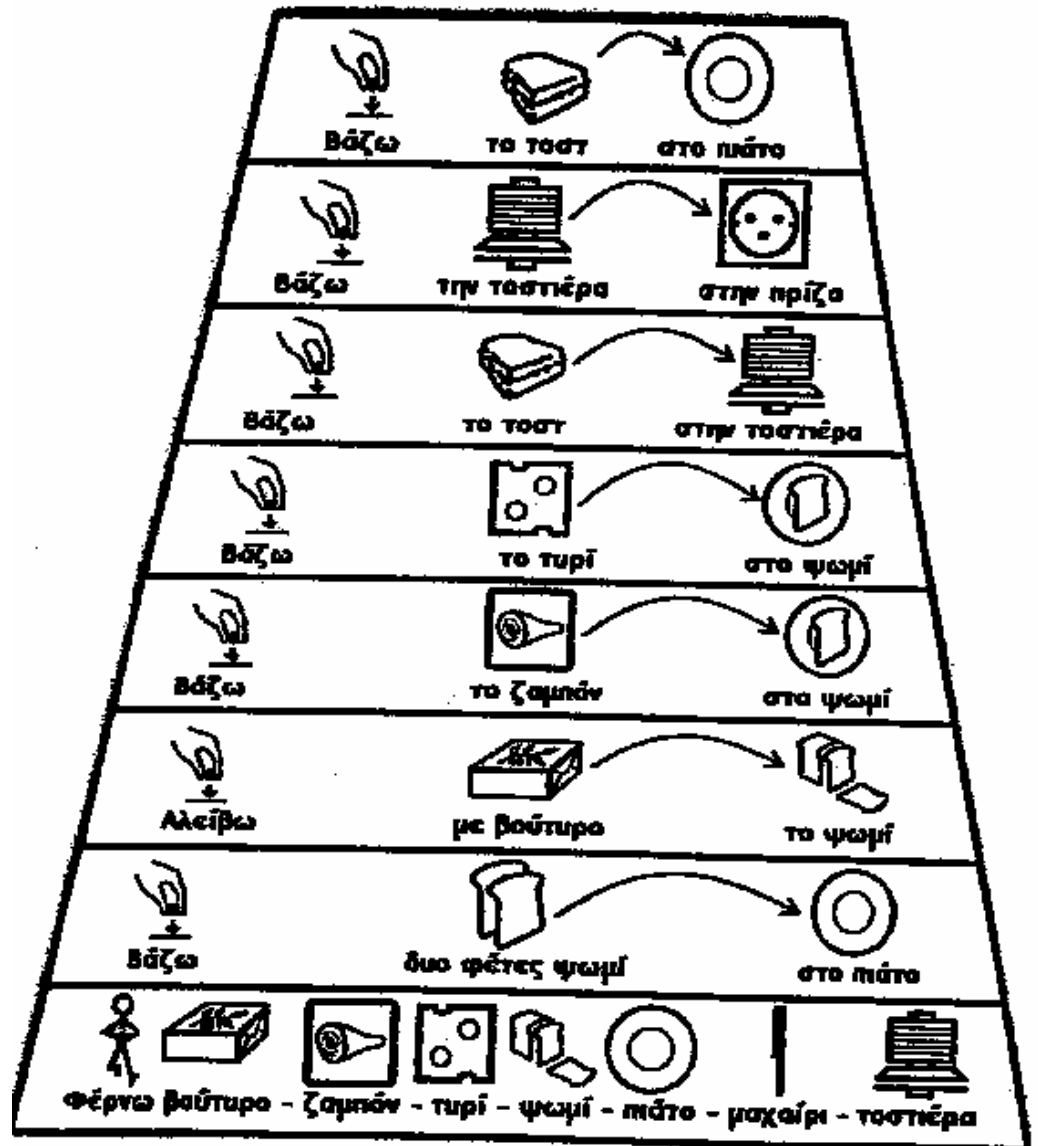
Παρών στόχος

ΕΠΕΑΕΚ 2

Ετοιμασία ΤΟΣΤ

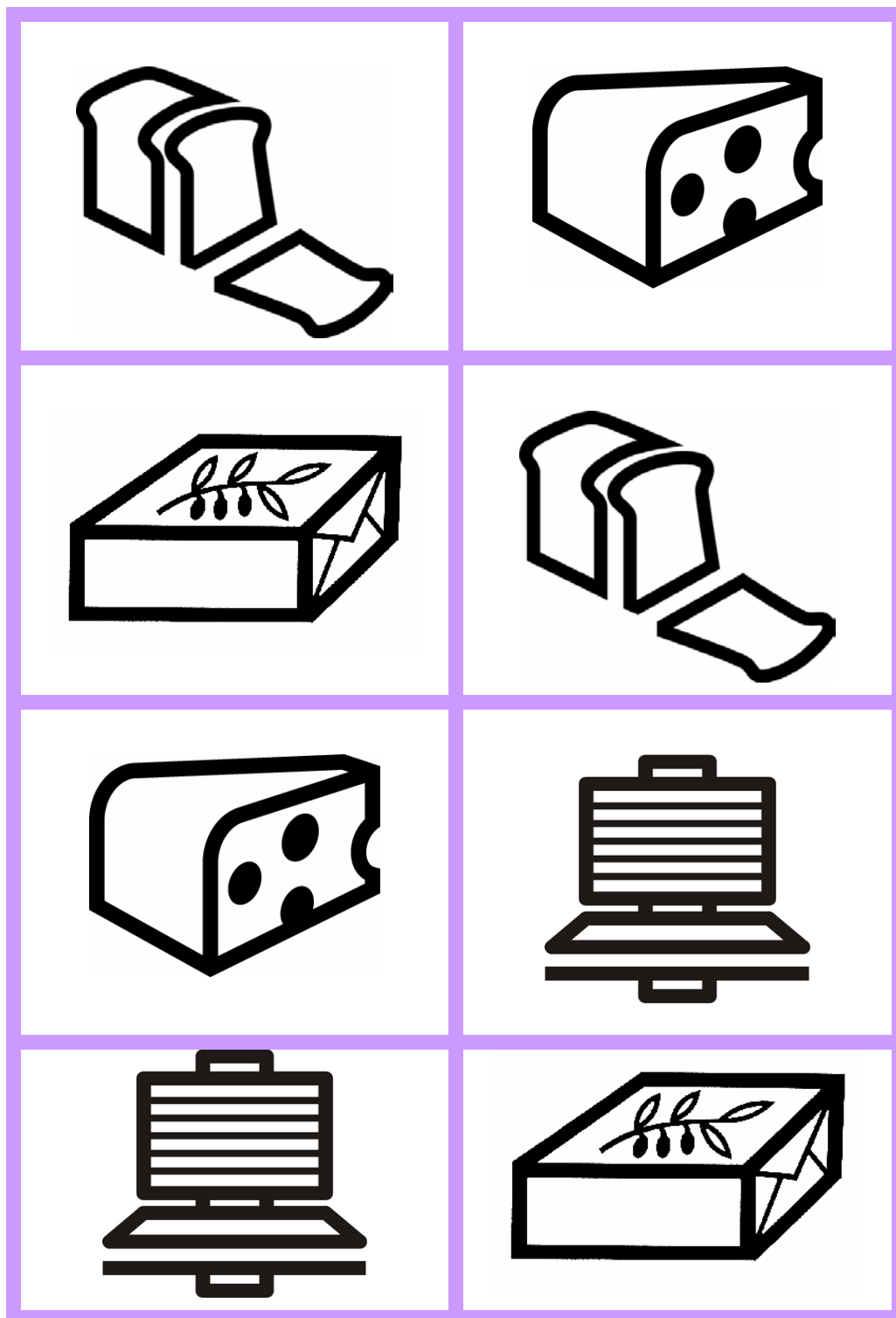
Εκτέλεση της συνταγής με σύμβολα ΜΑΚΑΤΟΝ

Ασκήσεις, που βοηθούν στην εκμάθηση των σχετικών εννοιών και που μπορεί να χρησιμοποιήσει ο δάσκαλος στην τάξη

Άσκηση Α.

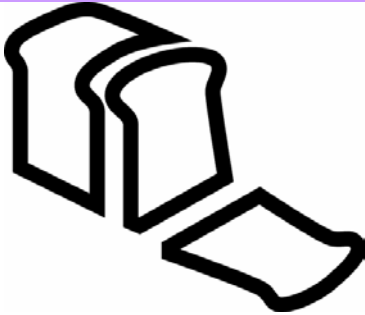
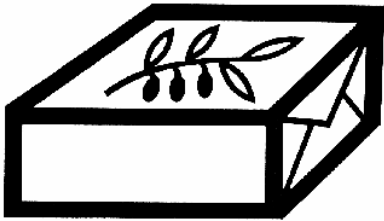
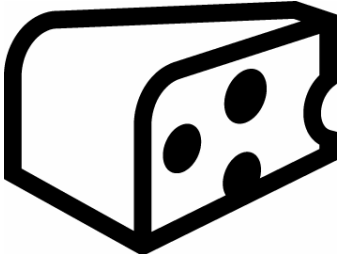

Ενώνω σύμβολο με σύμβολο

ΕΠΕΑΕΚ 2

Άσκηση Β.
Ενώνω σύμβολο με σύμβολο

	<p>Βούτυρο</p>
	<p>Ψωμί</p>
	<p>Τοστιέρα</p>
	<p>τυρί</p>

Άσκηση Γ

Υλικά για να φτιάξω ένα ΤΟΣΤ

Για να φτιάξω ένα τα - - - χρειάζομαι:

Ένα π - - - -

Ένα μ - - - - -

Δύο φέτες ψ - - -

 Β - - - - - για να αλείψω στο ψωμί

Μια φέτα ζ - - - - -

Μια φέτα τ - - -

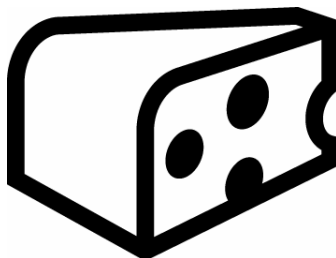
Και μια τ - - - - -

ΕΠΕΑΕΚ 2

Άσκηση Δ

Βάζω σε κύκλο και χρωματίζω ότι χρειάζεται για να φτιάξω ένα ΤΟΣΤ

Ετοιμασία ΤΟΣΤ

Εκτέλεση συνταγής

**01. Φέρνω το βούτυρο, το ζαμπόν, το τυρί, το ψωμί.
Ένα πιάτο, ένα μαχαίρι και την τοστιέρα**

02. Βάζω δύο φέτες ψωμί στο πιάτο

03. Αλείβω βούτυρο στο ψωμί

04. Βάζω μια φέτα ζαμπόν στο ψωμί

05. Βάζω μια φέτα τυρί στο ψωμί

06. Βάζω το τوست στην τοστιέρα

07. Βάζω την τοστιέρα στην πρίζα

08. Βάζω το τوست στο πιάτο

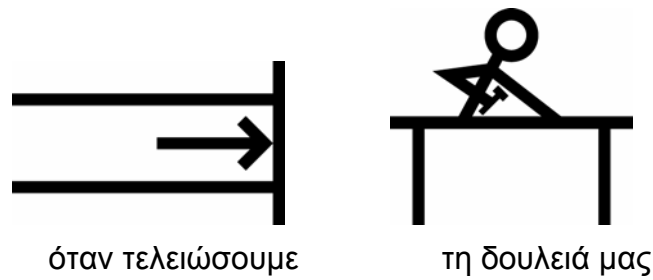
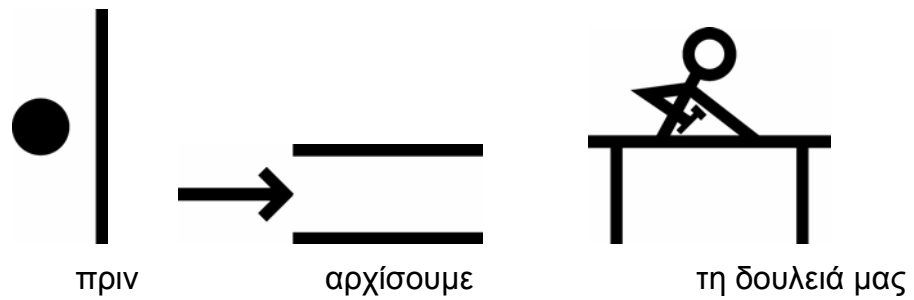
ΕΠΕΑΕΚ 2

Παραδείγματα κανόνων με σύμβολα ΜΑΚΑΤΟΝ

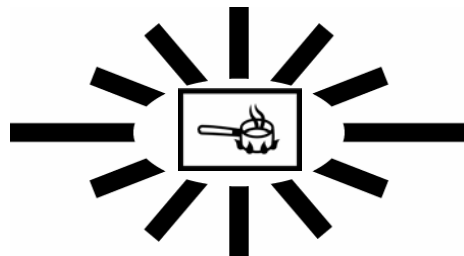
Παράδειγμα 1

πλένουμε τα χέρια μας

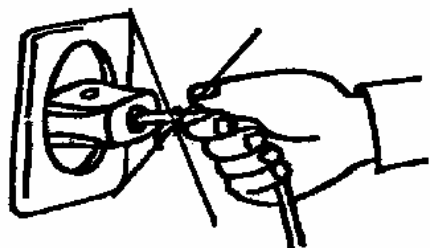

Παράδειγμα 2

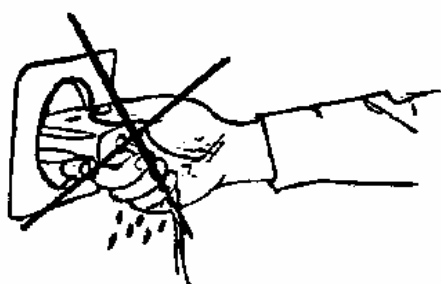

Αφήνουμε την κουζίνα καθαρή

Παρουσίαση κανόνων ασφαλείας με σκίτσα ή σύμβολα

Δεν τραβάμε το πρίζα από το καλώδιο

Δεν αγγίζουμε τη πρίζα με βρεγμένα χέρια

ΕΠΕΑΕΚ 2

Παρουσίαση κανόνων υγιεινής με γραπτό λόγο

Πλένουμε τα χέρια μας πριν αρχίσουμε τη δουλειά μας

Πλένουμε τα χέρια μας όταν τελειώσουμε τη δουλειά μας

Αφήνουμε την κουζίνα καθαρή

Παρουσίαση κανόνων ασφαλείας με γραπτό λόγο

Δεν τραβάμε τη πρίζα από το καλώδιο

Δεν αγγίζουμε τη πρίζα με βρεγμένα χέρια

Δεν αγγίζουμε με τα χέρια τις πλάκες της τοστιέρας

ΕΠΕΑΕΚ 2

Σχεδιασμός βιβλίου εκπαιδευτή

Ο βασικός σχεδιασμός αυτού του βιβλίου έγινε με το σκεπτικό ότι:

- + τα αντικείμενα και οι εντολές για την πραγματοποίηση μιας δραστηριότητας δίνονται εναλλακτικά με διαφορετικούς τρόπους σύμφωνα με το επίπεδο λειτουργικότητας κάθε παιδιού.
- + η δραστηριότητα ολοκληρώνεται σε μικρά εξελικτικά βήματα.

Ο εκπαιδευτής σχεδιάζει το προσωπικό του βιβλίο έχοντας υπ' όψιν όλους τους μαθητές του. Στη συνέχεια οργανώνει το βιβλίο κάθε μαθητή σύμφωνα με τις δικές του ανάγκες.

Προκειμένου ο εκπαιδευτής να οργανώσει το βιβλίο του ,ετοιμάζει τις κάρτες των εντολών ή των αντικειμένων που σχετίζονται με κάθε βήμα της δραστηριότητας, με έναν εξελικτικό τρόπο παρουσίασης όπως:φωτογραφίες, σκίτσα, σύμβολα, γραπτό λόγο. Οργανώνοντας στην συνέχεια το βιβλίο κάθε μαθητή επιλέγει τις κάρτες με τον τρόπο παρουσίασης που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του.

Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για τον σχεδιασμό αυτού του βιβλίου είναι: χαρτόνι, πλαστικό και βέλκρο (χριτς – χρατς).

Στο πάνω μέρος της σελίδας τοποθετήθηκε ένα πλαστικό τσεπάκι στο οποίο μπαίνουν φωτογραφίες των υλικών ή των ενεργειών που χρειάζονται για το συγκεκριμένο βήμα της δραστηριότητας. Εδώ θα πρέπει να τονιστεί ότι ο εκπαιδευτής θα πρέπει να έχει ένα αρχείο με φωτογραφίες διαφόρων αντικειμένων. Ένας πολύ εύκολος τρόπος για να φτιάξει το αρχείο του είναι να κόβει τις φωτογραφίες από φυλλάδια των σούπερ – μάρκετς ή από περιοδικά.

Στο υπόλοιπο μέρος της σελίδας τοποθετήθηκαν σειρές από βέλκρο. Σε κάθε σειρά μπαίνουν με διαφορετικό τρόπο παρουσίασης τα αντικείμενα ή οι κάρτες με τις οδηγίες για την εκτέλεση του συγκεκριμένου βήματος της δραστηριότητας. Με αυτόν τον τρόπο ετοιμάζονται όλες οι σελίδες του βιβλίου που περιέχουν τα βήματα της δραστηριότητας.

Η τελευταία σελίδα περιλαμβάνει πολλές σειρές από Βέλκρο. Στην σελίδα αυτή μπορεί ο εκπαιδευτής να οργανώσει διάφορες ασκήσεις που θα βοηθήσουν τους μαθητές στην εκμάθηση των εννοιών που σχετίζονται με τη δραστηριότητα π.χ **ασκήσεις ταύτισης, αντιστοίχισης, σωστής ακολουθίας κ.λ.π.**

Η οργάνωση του βιβλίου για κάθε μαθητή πρέπει να προσαρμοστεί σύμφωνα με τις ιδιαίτερες ανάγκες του. Οι εντολές εκτέλεσης των βημάτων της δραστηριότητας σε ορισμένους μαθητές τοποθετούνται σε μια σελίδα του βιβλίου τους με τη σειρά εκτέλεσης τους. Σε άλλους μαθητές τοποθετούνται χωρισμένες σε μικρότερες ενότητες –δύο ή τρεις σε κάθε σελίδα-και σε άλλους τοποθετούνται έτσι ώστε κάθε σελίδα να περιέχει μόνο μία εντολή.

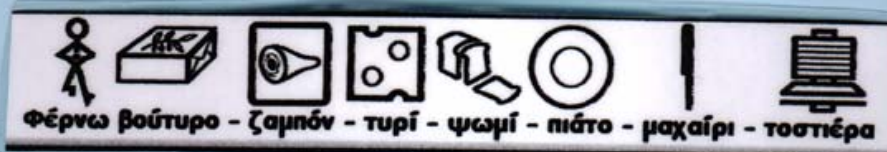
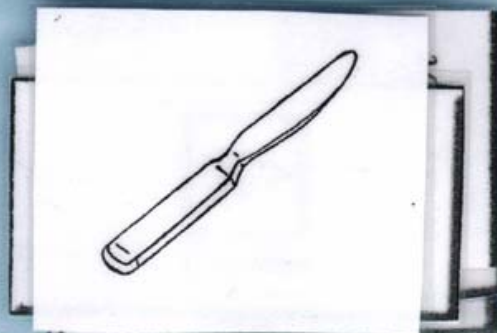
Ο τρόπος παρουσίασης των εντολών πρέπει να είναι ανάλογος με το λειτουργικό επίπεδο κάθε μαθητή.

Για μαθητές που έχουν μεγάλες δυσκολίες ,πάνω από την εντολή τοποθετούνται φωτογραφίες ή σύμβολα που δείχνουν με ξεκάθαρο τρόπο τι πρέπει να κάνουν.

Για την ετοιμασία του βιβλίου που θα χρησιμοποιήσει ο μαθητής, καλό είναι οι κάρτες που χρειάζονται να πλαστικοποιούνται, για να μην φθείρονται κατά τη χρήση από τους μαθητές.

ΕΠΕΑΕΚ 2

**01. Φέρνω το βούτυρο ,το ζαμπόν,
το τυρί,το ψωμί. Ένα πιάτο, ένα
μαχαίρι και την τοστιέρα**

02. Βάζω δύο φέτες ψωμί στο πιάτο

ΕΠΕΑΕΚ 2

Αλείβω
με βούτυρο
το ψωμί

03. Αλείβω βούτυρο στο ψωμί

04. Βάζω μια φέτα ζαμπόν στο ψωμί

ΕΠΕΑΕΚ 2

05. Βάζω μια φέτα τυρί στο ψωμί

06. Βάζω το τούστ στην τουστιέρα

ΕΠΕΑΕΚ 2

πρίζα

Βάζω την τοστιέρα στην πρίζα

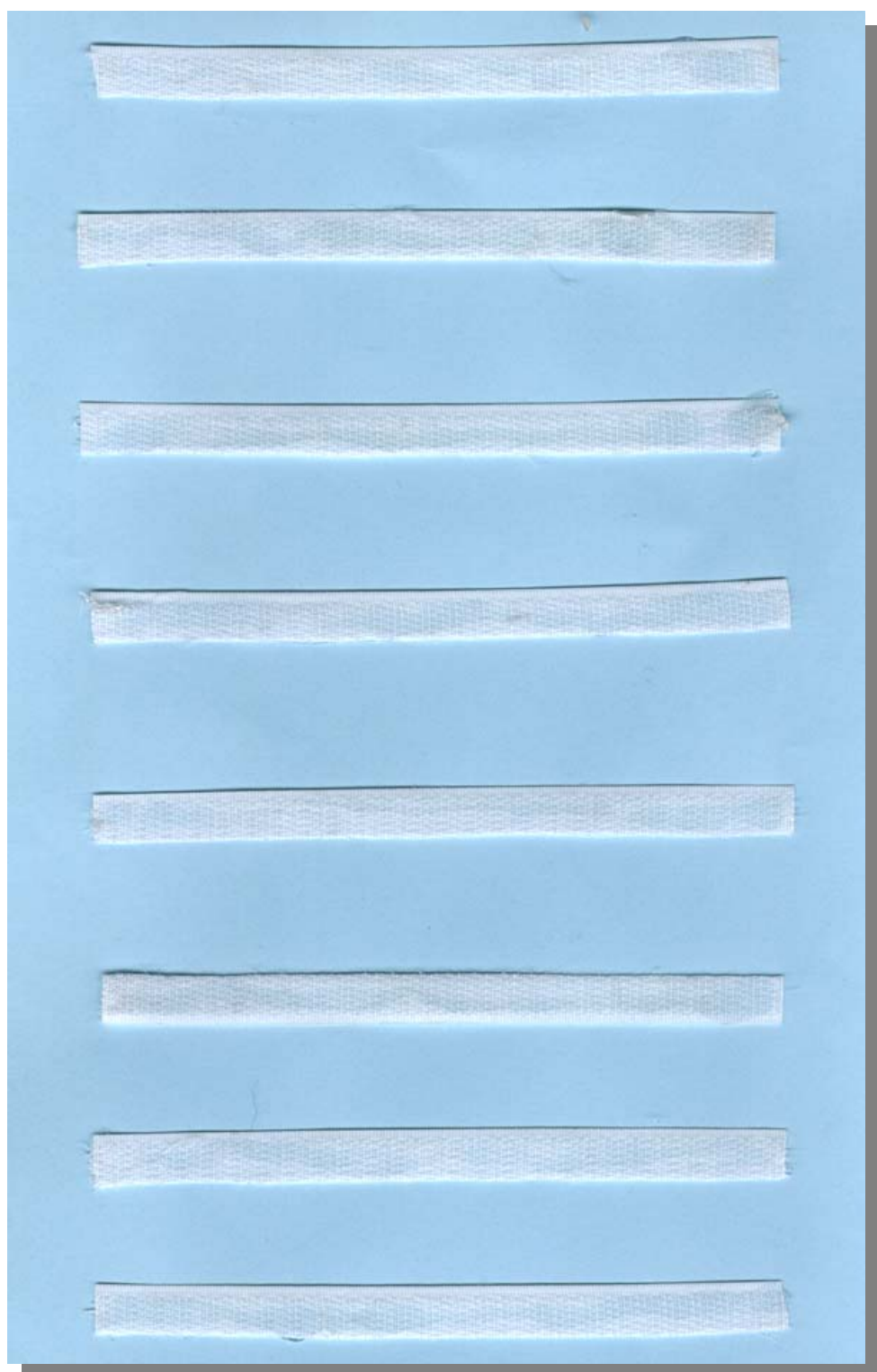
07. Βάζω την τοστιέρα στην πρίζα

08. Βάζω το τούστ στο πιάτο

ΕΠΕΑΕΚ 2

Ανάπτυξη Προεπαγγελματικών και Επαγγελματικών δεξιοτήτων

Τα μαθήματα ανάπτυξης Προεπαγγελματικών & Επαγγελματικών δεξιοτήτων έχουν πάντοτε σχέση με την κατανόηση του κόσμου που μας περιβάλλει. Προσφέρουν μάθηση μέσα από βιωματικές καταστάσεις όπως πειραματισμός, ανακάλυψη και πράξη και έτσι η μάθηση είναι πιο αποτελεσματική σύμφωνα με την νεότερη εκπαιδευτική φιλοσοφία.

Τα άτομα με αυτισμό είναι γνωστό ότι αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες στο να κατακτήσουν τη μάθηση μέσα από θεωρητικές προσεγγίσεις ενός θέματος ή μιας κατάστασης. Η εκπαίδευση τους μέσα από πρακτικές και βιωματικές προσεγγίσεις τους βοηθά σημαντικά στη μάθηση.

Τα μαθήματα ανάπτυξης Προεπαγγελματικών & Επαγγελματικών δεξιοτήτων προσφέρονται γι' αυτόν τον τρόπο μάθησης λειτουργώντας σαν φίλτρα όπου κρατούν τις περιττές λεπτομέρειες και διδάσκουν την ουσία του κόσμου που τους περιβάλλει. Η ένταξη των μαθημάτων αυτών στο εκπαιδευτικό σχολικό πρόγραμμα θεωρείται σημαντική γιατί η εκπαίδευσή των μαθητών με αυτισμό θα αποκτήσει περισσότερο νόημα.

Μερικοί σημαντικοί στόχοι αυτών των μαθημάτων είναι να βοηθήσουν τους μαθητές

- να επιλύουν καθημερινά προβλήματα
- να εμπλουτίσουν τις εμπειρίες τους για τον κόσμο που τους περιβάλλει
- να τους βοηθούν να αποκτήσουν τις απαραίτητες τεχνικές δεξιότητες που αργότερα θα τους χρησιμεύσουν στη δημιουργική απασχόληση και την επαγγελματική τους αποκατάσταση.

Οι στόχοι αυτοί είναι δύσκολο να επιτευχθούν από άτομα με αυτισμό. Ωστόσο τα μαθήματα προεπαγγελματικών & επαγγελματικών δεξιοτήτων μπορούν να γίνουν προσιτά στα άτομα αν σχεδιαστούν προσεκτικά, αν οργανωθούν και παρουσιαστούν με κατάλληλο τρόπο λαμβάνοντας υπόψη κάθε φορά το δυναμικό κάθε μαθητή.

Δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι μαθητές

Για να καταλήξουμε στους τρόπους διδασκαλίας των μαθημάτων προεπαγγελματικών & επαγγελματικών δεξιοτήτων ίσως είναι χρήσιμο να δούμε πιο αναλυτικά τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αυτισμό, ώστε να δομήσουμε κατάλληλα το περιβάλλον

ΕΠΕΑΕΚ 2

και τις δραστηριότητες προκειμένου να διευκολύνουμε την προσέγγισή τους στη μάθηση.

Οι δυσκολίες που χαρακτηρίζουν τα άτομα με αυτισμό έχουν σχέση με:

- ✚ αδυναμία διατήρησης ενδιαφέροντος σε διαφορετικές καταστάσεις και προσαρμογής τους σε αυτές όταν το περιβάλλον και οι άνθρωποι αλλάζουν συνεχώς
- ✚ δυσκολίες λόγω ελλειμματικής ακουστικής επεξεργασίας (Οι περίπλοκες λεκτικές οδηγίες τους προκαλούν σύγχυση και δεν μπορούν να τις ακολουθήσουν)
- ✚ αδυναμία στη διαδοχική απομνημόνευση των ενεργειών (Δεν μπορεί κανείς να περιμένει από αυτούς τους μαθητές να θυμούνται μία σειρά από λεκτικές οδηγίες καθ' όλη τη διάρκεια μιας δραστηριότητας)
- ✚ δυσκολίες στην ικανότητα της πρόβλεψης
- ✚ δυσκολίες στην επεξεργασία των πληροφοριών που έχουν σχέση με την δική τους συμμετοχή στην δραστηριότητα
- ✚ δυσκολίες στην κεντρική συνοχή (Δηλαδή εστιάζουν την προσοχή τους σε ένα μέρος ενός θέματος ή ενός πράγματος και δεν είναι σε θέση να δουν την πλήρη εικόνα)
- ✚ δυσκολίες στην ικανότητα επίλυσης καθημερινών προβλημάτων (Οποιαδήποτε απρόβλεπτη κατάσταση τους αποδιοργανώνει)

Πρακτικές αντιμετώπισης των δυσκολιών

Αναγνωρίζοντας ο εκπαιδευτής τις δυσκολίες που αναφέρονται παραπάνω καλείται να οργανώσει τις δραστηριότητες χρησιμοποιώντας συγκεκριμένες πρακτικές προκειμένου να τις παρακάμψει.

- ✚ Η οργάνωση και η εκτέλεση της δραστηριότητας σε ένα περιβάλλον σταθερό χωρίς πολλά ερεθίσματα, χωρίς συχνές εναλλαγές προσώπων και καταστάσεων βοηθούν τους μαθητές στη διατήρηση του ενδιαφέροντος και της εστίασης της προσοχής τους.
- ✚ Η αποφυγή των περίπλοκων λεκτικών οδηγιών, οι γραπτές οδηγίες, οι οπτικές υποδείξεις από μέρους του εκπαιδευτή βοηθούν τους μαθητές στην καλύτερη εστίαση της προσοχής και στη μείωση της σύγχυσης κατά την εκτέλεση της δραστηριότητας
- ✚ Για να διευκολυνθούν οι μαθητές στη διαδοχική απομνημόνευση των οδηγιών που πρέπει να εκτελέσουν, η σειρά των οδηγιών καλό είναι να δοθούν οπτικοποιημένες Γραπτές οδηγίες για μαθητές που διαβάζουν και κατανοούν

- τον γραπτό λόγο, φωτογραφίες, σύμβολα ή σκίτσα για μαθητές που γνωρίζουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας
- ✚ Για να αντιμετωπιστεί η δυσκολία της ικανότητας πρόβλεψης καλό θα είναι οι μαθητές να γνωρίζουν από την αρχή τι ζητάει ο εκπαιδευτικός από αυτούς και να κινηθούν μέσα σε ένα σαφές πλαίσιο αρχής και τέλους της δραστηριότητας, το οποίο θα έχει οριοθετήσει ο εκπαιδευτής.
 - ✚ Η βιντεοσκόπηση και η φωτογράφιση των μαθητών όταν εμπλέκονται σε μια δραστηριότητα, χρειάζεται για να τους υπενθυμίζουν την προσωπική τους συμμετοχή σ' αυτήν. Τα εργαλεία αυτά μπορούν ακόμα να ενισχύσουν την αυτοπεποίθηση τους δίνοντάς τους ένα κίνητρο για μάθηση.
 - ✚ Για να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες κεντρικής συνοχής που παρουσιάζουν οι μαθητές θα πρέπει η δραστηριότητα να εκτελείται κάθε φορά ολοκληρωμένη και ο μαθητής να συμμετέχει σ' αυτήν ανάλογα με τις δυνατότητές του. Αν η δραστηριότητα απαιτεί ένα τελικό προϊόν θα χρειαστεί να παρουσιαστεί ένα ήδη τελειωμένο για να χρησιμοποιηθεί ως σημείο αναφοράς. Η αδυναμία των μαθητών να αρχίσουν μια δραστηριότητα ή να συγκεντρώσουν τα υλικά που απαιτούνται γι' αυτήν μπορεί να αντιμετωπιστεί με την επίδειξη μιας εικόνας που θα τους οργανώσει.

Για να αναπτυχθούν οι ικανότητες επίλυσης προβλημάτων θα πρέπει να βρεθούν τρόποι που να διευκολύνουν τους μαθητές να ανταποκρίνονται σε προκαθορισμένα σκαμπανεβάσματα. Αυτό μπορεί να γίνει αφού εδραιωθούν οι ρουτίνες και οι μαθητές νοιώσουν ασφάλεια μέσα στα πλαίσια που τους τέθηκαν. Χρήσιμες στρατηγικές για την ανάπτυξη της ικανότητας επίλυσης προβλημάτων είναι:

- ✚ **εσκεμμένα λάθη από πλευράς εκπαιδευτή π.χ.** ζητάει από τον μαθητή να χτενίσει τα μαλλιά του με ένα πιρούνι
- ✚ **εσκεμμένες παραλήψεις π.χ.** ο εκπαιδευτής δεν κάνει κάτι που οι μαθητές έχουν μάθει να περιμένουν πάντα
- ✚ **διλήμματα επιλογής π.χ.** παρέχονται στους μαθητές εναλλακτικές λύσεις, αρχικά μεταξύ δύο αντικειμένων (επιλέγει ανάμεσα σε δύο αναψυκτικά).
- ✚ **αναζήτηση βοήθειας** (Οι μαθητές χρειάζεται να διδαχθούν με άμεσο τρόπο να ζητούν βοήθεια από άλλους – με προφορικό λόγο, νοήματα ή σύμβολα- έτσι ώστε να διασφαλίζεται η επιτυχής κατάληξη των προσπαθειών τους.

Οργάνωση των δραστηριοτήτων

Οι ανάγκες κάθε μαθητή με αυτισμό πρέπει να εκτιμηθούν ατομικά και να αντιμετωπιστούν μέσω ενός ατομικού εκπαιδευτικού προγράμματος ακόμα και όταν η δραστηριότητα είναι ομαδική.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Σύμφωνα λοιπόν με τις δυνατότητες και τις ιδιαιτερότητες του επιλέγεται η δραστηριότητα που θα εκτελέσει, αφού οργανωθεί από τον εκπαιδευτή σε ένα αυστηρά δομημένο πλαίσιο.

Η αυστηρή δόμηση μιας δραστηριότητας μπορεί τελικά να οδηγήσει τους μαθητές σε μεγαλύτερη ευελιξία και καλύτερη οργάνωση της σκέψης τους.

Η κάθε δραστηριότητα προσφέρεται για πολλούς βασικούς και ειδικούς στόχους. Ο εκπαιδευτής προκειμένου να οργανώσει την δραστηριότητα επιλέγει τον βασικό στόχο δηλαδή τι θέλει να διδάξει τους μαθητές τη συγκεκριμένη στιγμή. Στη συνέχεια θέτει τους επιμέρους στόχους, δηλαδή σε ποια τμήματα της δραστηριότητας θα εστιάσει την προσοχή του προκειμένου οι μαθητές να επιτύχουν τον βασικό στόχο.

Συνεχίζοντας την οργάνωση της δραστηριότητας, θα πρέπει να καταγράψει τις δεξιότητες που απαιτούνται για την εκτέλεση της. Οι δεξιότητες αυτές μπορούν να ασκηθούν μέσα στην τάξη ή μέσα από την ίδια την δραστηριότητα. Αν η δραστηριότητα απαιτεί ικανότητες μέτρησης μεγεθών ή ποσοτήτων ο εκπαιδευτής θα πρέπει να βρει πρακτικούς τρόπους να παρακάμψει τις δυσκολίες που πιθανόν να αντιμετωπίζουν ορισμένοι μαθητές. Ετοιμάζει αυτοσχέδιες μεζούρες ή ζυγαριές όπου θα μετριέται κάθε φορά η ακριβής ποσότητα ή το ακριβές μέγεθος.

Μια άλλη παράμετρος για την καλή οργάνωση της δραστηριότητας είναι η καταγραφή και η διδασκαλία γενικών και ειδικών κανόνων ασφάλειας και υγιεινής. Οι οδηγίες για την κατανόηση των κανόνων αυτών προσαρμόζονται σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε μαθητή. Οι γενικοί κανόνες ασφάλειας και υγιεινής θα πρέπει να γίνουν ρουτίνα για τους μαθητές.

Η καλή οργάνωση του χώρου όπου θα εργαστούν οι μαθητές καθώς και η συγκέντρωση των υλικών είναι απαραίτητη παράμετρος στον όλο σχεδιασμό. Οι μαθητές θα πρέπει να ξέρουν που θα βρουν τα υλικά που χρειάζονται και η πρόσβαση τους σ' αυτά να είναι εύκολη. Το κάθε ράφι θα πρέπει να έχει ετικέτες με την ονομασία των αντικειμένων που περιέχει. Ακόμα και στην επίπλωση του χώρου θα πρέπει να υπάρχουν ετικέτες με την ονομασία τους.

Η ανάλυση της δραστηριότητας βήμα-βήμα και ο οπτικοποιημένος τρόπος με τον οποίο θα δώσει ο εκπαιδευτής την εντολή για κάθε βήμα, βοηθά τους μαθητές να οργανώσουν τη σκέψη τους και να εκτελέσουν την δραστηριότητα πιο αποτελεσματικά.

Ο τρόπος αυτός οργάνωσης των δραστηριοτήτων μπορεί να ενθαρρύνει την ανεξαρτησία των μαθητών - όσο καθοδηγητικός κι αν φαίνεται με την πρώτη ματιά. Ξέροντας ο μαθητής τι χρειάζεται και

που θα το βρει, γνωρίζοντας ακόμη βήμα-βήμα τι πρέπει να κάνει, μπορεί να κινηθεί και να λειτουργήσει αυτόνομα.

Με τη λεπτομερή ανάλυση της δραστηριότητας προκύπτει συγχρόνως και το φύλλο αξιολόγησης. Σ' αυτό είναι καταγεγραμμένα όλα τα βήματα της δραστηριότητας και ο εκπαιδευτής με καλή παρατήρηση την ώρα της εκτέλεσης από τον μαθητή καταγράφει τις ικανότητες ή αδυναμίες του. Όσο πιο λεπτομερής είναι η ανάλυση των βημάτων τόσο πιο βοηθητικό είναι για τον εκπαιδευτή να αξιολογήσει τις δυνατότητες του μαθητή και να ορίσει τον επόμενο εκπαιδευτικό στόχο.

Σημαντικό επίσης είναι να έχει και ο μαθητής την δυνατότητα να αξιολογήσει την δραστηριότητα. Δηλαδή να μπορεί να πει με κάποιο τρόπο αν του άρεσε ή όχι η δραστηριότητα.

Για μαθητές που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα, οι πρακτικές ενασχολήσεις που επιλέγονται πρέπει να έχουν σχέση με δραστηριότητες καθημερινής ζωής όπως κουζίνα- κήπος, ή που ανταποκρίνονται στην δημιουργική τους ενασχόληση όπως κεραμική –υφαντική ή δραστηριότητες που προκύπτουν από προσωπικό ενδιαφέρον ή δεξιότητες του μαθητή.

Σχεδιασμός δραστηριότητας Κεραμικής

Πριν δούμε τον σχεδιασμό της δραστηριότητας θα πρέπει να τονιστεί ότι για να ολοκληρωθεί μια δραστηριότητα στην κεραμική χρειάζεται να εκτελεστούν πολλά στάδια εργασίας. π.χ. πλάσιμο φύλλου, καλούπωμα αντικειμένου, ή χάραξη, μπαντάνισμα, ψήσιμο, ζωγραφική αντικειμένου, γυάλωμα κ.λ.π. Κάθε ένα από αυτά τα στάδια είναι και μια χωριστή δραστηριότητα.

Ο μαθητής διδάσκεται κάθε στάδιο χωριστά αναλυμένο βήμα-βήμα. Κάθε φορά όμως συμμετέχει στις εργασίες για την εκτέλεση όλης της δραστηριότητας ανάλογα με τις δυνατότητες του. Μ' αυτόν τον τρόπο έχει κάθε φορά την αίσθηση της ολοκλήρωσης της δραστηριότητας και την ικανοποίηση που προσφέρει το τελικό προϊόν της προσπάθειάς του.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Δραστηριότητες Κεραμικής

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:	Κατασκευή διακοσμητικού τοίχου
Βασικός στόχος:	Χάραξη πατρών σε έτοιμο φύλλο πηλού με βελόνα
Επιμέρους στόχοι:	Σωστή τοποθέτηση πατρών Προσεκτική απομάκρυνση υπολοίπου πηλού από το χαραγμένο διακοσμητικό. Λείανση του αντικειμένου με σφουγγάρι κεραμικής.
Δεξιότητες:	Λεπτή κινητικότητα Οπτικοκινητικός συντονισμός Συnergεία χεριών Σωστή ακολουθία
Ειδικοί κανόνες Ασφάλειας:	Δεν τρώμε τον πηλό Προσέχουμε να μην τραυματίσουμε με τη βελόνα της κεραμικής τους εαυτούς μας και τους άλλους.
Ειδικοί κανόνες Υγιεινής:	Φοράμε την ποδιά εργασίας και σηκώνουμε τα μανίκια μας πριν αρχίσουμε τη δουλειά μας. Πλένουμε τα χέρια μας μετά τη δουλειά μας.
Απαιτούμενα Υλικά:	Βελόνα κεραμικής. Πλαστική λεκάνη.
Αναλώσιμα Υλικά:	Πηλός Νερό Σφουγγάρι
Περιγραφή δραστηριότητας:	Οι μαθητές φοράνε τη φόρμα εργασίας.. Συγκεντρώνουν τα απαραίτητα υλικά , τοποθετούν το πατρόν στον έτοιμο πηλό και στη συνέχεια χαράζουν με τη βελόνα κεραμικής τον πηλό γύρο-γύρο από το πατρόν .Στη συνέχεια απομακρύνουν τα υπολείμματα του πηλού .Λειαίνουν με βρεγμένο σφουγγάρι το διακοσμητικό που χάραξαν και το τοποθετούν με προσοχή στο ράφι για να στεγνώσει..

Ανάλυση έργου:

1. Παίρνει το πατρόν
2. Τοποθετεί σωστά το πατρόν πάνω στον πηλό
3. Πιάνει με σωστό τρόπο τη βελόνα κεραμικής και χαράζει γύρο-γύρο από το πατρόν τον πηλό
4. Απομακρύνει τα περισσεύματα του πηλού γύρο από το χαραγμένο αντικείμενο
5. Βουτάει το σφουγγάρι στη λεκάνη με το νερό
6. Στραγγίζει το σφουγγάρι από τα πολλά νερά
7. Περνάει με το βρεγμένο σφουγγάρι το χαραγμένο στον πηλό αντικείμενο για να το λειάνει
8. Παίρνει με προσοχή το αντικείμενο
9. Τοποθετεί προσεκτικά το αντικείμενο στο ράφι για να στεγνώσει.

ΕΠΕΑΕΚ 2

Φύλο αξιολόγησης

Όνομα μαθητή:

Περιγραφή επίδοσης		Αγνοεί τη δραστηριότητα	Με πολλή βοήθεια	Με λίγη βοήθεια	Χωρίς βοήθεια
01	Παίρνει το πατρόν				
02	Τοποθετεί σωστά το πατρόν				
03	Χαράζει γύρω – γύρω τον πηλό				
04	Απομακρύνει τα υπολείμματα πηλού				
05	Βρέχει το σφουγγάρι και το στραγγίζει				
06	Λειαίνει το χαραγμένο αντικείμενο με το σφουγγάρι				
07	Παίρνει τα αντικείμενα και το τοποθετεί στο ράφι				

Παρατηρήσεις

Παρών στόχος

Σχεδιασμός βιβλίου μαθητή

Το βιβλίο του μαθητή οργανώνεται από τον εκπαιδευτή σύμφωνα με τις προσωπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες κάθε μαθητή.

Στόχος είναι, σταδιακά κάθε μαθητής να μπορεί να εκτελεί τη δραστηριότητα μόνος του. Στο βιβλίο του τοποθετούνται οι οδηγίες εκτέλεσης της δραστηριότητας με τον τρόπο παρουσίασης που εξυπηρετεί καλύτερα τις ανάγκες του προκειμένου σταδιακά να επιτευχθεί ο στόχος, δηλ. να εκτελεί όσο το δυνατόν πιο αυτόνομα τη δραστηριότητα.

Ο εκπαιδευτής αφού αναλύσει τη δραστηριότητα βήμα – βήμα και οργανώσει το δικό του βιβλίο έχοντας υπόψη όλους τους μαθητές του, οργανώνει στη συνέχεια το βιβλίο κάθε μαθητή χωριστά. Ο αριθμός των βημάτων που θα τοποθετηθούν στο βιβλίο, ο τρόπος που θα τοποθετηθούν καθώς και ο τρόπος παρουσίασης τους, εξαρτάται από το λειτουργικό επίπεδα κάθε μαθητή.

Οι εντολές εκτέλεσης των βημάτων της δραστηριότητας σε ορισμένους μαθητές τοποθετούνται σε μια σελίδα του βιβλίου τους με τη σειρά εκτέλεσης τους. Σε άλλους μαθητές τοποθετούνται χωρισμένες σε μικρότερες ενότητες -δύο ή τρεις σε κάθε σελίδα- και σε άλλους τοποθετούνται έτσι ώστε κάθε σελίδα να περιέχει μόνο μια εντολή.

Ο τρόπος παρουσίασης των οδηγιών για την εκτέλεση των βημάτων της δραστηριότητας, τοποθετούνται στο βιβλίο κάθε μαθητή εναλλακτικά, με γραπτό λόγο για μαθητές που τον κατανοούν, σκίτσα, φωτογραφίες ή σύμβολα για μαθητές που γνωρίζουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας. Για μαθητές με μεγάλες δυσκολίες, πάνω από την εντολή τοποθετούνται φωτογραφίες, σύμβολα ή σκίτσα που δείχνουν με ξεκάθαρο τρόπο τι πρέπει να κάνουν. Έτσι οργανώνεται καλύτερα η σκέψη τους.

Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν για το βιβλίο του μαθητή που περιέχεται στο φάκελο είναι: χαρτόνι βέλκρο (χρίτς- χράτς) και πλαστικό. Το βέλκρο επιλέχθηκε σαν υλικό γιατί με πολύ εύκολο τρόπο τοποθετείται η κάρτα ή η φωτογραφία της εντολής που ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες του μαθητή. Η χρήση του

ΕΠΕΑΕΚ 2

βέλκρο επιτρέπει επίσης στον εκπαιδευτή να ετοιμάσει ένα μόνο βιβλίο για κάθε μαθητή που θα χρησιμοποιηθεί για όλες τις δραστηριότητες.

Το συγκεκριμένο βιβλίο οργανώθηκε για μαθητές που κατανοούν το γραπτό λόγο. Τοποθετήθηκαν οι οδηγίες εκτέλεσης των βημάτων με γραπτό λόγο, μια-μια σε κάθε σελίδα. Πάνω από τις γραπτές οδηγίες τοποθετήθηκαν φωτογραφίες στις οποίες απεικονίζεται η ενέργεια της οδηγίας που δίνεται κάθε φορά. Η τοποθέτηση της φωτογραφίας βοηθάει τον μαθητή να οργανώσει καλύτερα τη σκέψη του. (Για μαθητές που γνωρίζουν εναλλακτικούς τρόπους επικοινωνίας οι οδηγίες θα μπορούσαν να δοθούν με σύμβολα).

Στην τελευταία σελίδα του βιβλίου υπάρχει ένα τσεπάκι στο οποίο μπαίνουν οι κάρτες ή οι φωτογραφίες που χρειάζονται για να βοηθήσουν πιο αποτελεσματικά τον μαθητή. Για παράδειγμα, πιθανώς ο μαθητής να χρειάζεται μια πιο λεπτομερή ανάλυση κάποιου βήματος της δραστηριότητας ή να χρειάζεται την εικόνα κάποιου αντικειμένου που απαιτείται για την εκτέλεσή της προκειμένου να οργανώσει καλύτερα τη σκέψη του.

Το συγκεκριμένο βιβλίο οργανώθηκε με αυτό το σκεπτικό. Ο κάθε εκπαιδευτής επιστρατεύοντας τη φαντασία και την εφευρετικότητά του μπορεί να φτιάξει το βιβλίο, έχοντας πάντα σαν γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών κάθε μαθητή.

1. Παίρνω τον πηλό, τη λεκάνη με το νερό, το σφουγγάρι, τη βελόνα κεραμικής και το πατρόν.

ΕΠΕΑΕΚ 2

2. Βάζω το πατρόν σωστά πάνω στον πηλό.

3. Παίρνω τη βελόνα κεραμικής και χαράζω τον πηλό γύρο- γύρο από το πατρόν.

4. Βγάζω προσεκτικά τον πηλό που περισεύει γύρω από το πατρόν.

5. Βουτάω το σφουγγάρι στο νερό και μετά το στύβω.

ΕΠΕΑΕΚ 2

6. Σκουπίζω με το σφουγγάρι το αντικείμενο για να το λειάνω.

7. Παίρνω προσεκτικά το αντικείμενο και το βάζω στο ράφι για να στεγνώσει.